

ДОВІДКА-ОБҐРУНТУВАННЯ

щодо необхідності відхилення законопроекту №15294

Мета цієї довідки — пояснити, чому **законопроект № 15294 не може бути виправлений окремими технічними поправками і має бути відхилений**. Питання захисту дітей від сексуального насильства й експлуатації онлайн, захисту приватного життя повнолітніх осіб та протидії цифровому сексуальному насильству мають бути врегульовані окремими законодавчими актами. Довідка спирається на чинне законодавство України, міжнародні договори, право Європейського Союзу, документи Ради Європи, матеріали UNODC і FATE, офіційні звіти, в тому числі про порушення під час війни, та дослідження сучасної порнографії та її впливу на дітей.

1. Що змінює законопроект №15294

Законопроект №15294 зареєстровано 3 червня 2026 року, а 14 липня 2026 року прийнято за основу. Верховна Рада не підтримала скорочення строку підготовки до другого читання. Офіційна картка містить текст проєкту, пояснювальну записку, висновок Головного науково-експертного управління та інші супровідні матеріали. Див. джерела [1]–[3].

Крім посилення окремих санкцій за матеріали сексуального насильства над дітьми, проєкт змінює статтю 301 Кримінального кодексу так, що комерційне виготовлення, ввезення, зберігання, перевезення, пересилання, збут і поширення порнографії щодо повнолітніх осіб фактично виводяться з-під чинної кримінальної заборони. Водночас проєкт усуває кримінальну заборону, не оцінюючи, як це полегшить маскуванню примусу, торгівлі людьми, сексуального насильства та злочинних доходів під законну комерційну діяльність.

Це не вузьке уточнення щодо приватного обміну особистими матеріалами між повнолітніми людьми. Це зміна моделі державної політики: від заборони комерційного порнобізнесу — до надання його власникам можливості представляти виробництво, поширення і монетизацію порнографії як законну комерційну діяльність. Такий статус створить правове прикриття для прибутків, платежів, платформ і каналів поширення та полегшить розширення порнографічної індустрії. **Заявлена мета законопроекту суперечить обраному способу її досягнення. Неможливо посилювати захист дітей від порнографії, одночасно усуваючи кримінально-правовий бар'єр для її комерційного виробництва і масового поширення. Декриміналізація порнобізнесу неминуче вимагатиме його подальшого регулювання і фактичної легалізації, а отже – створення ширшого ринку, більшої кількості виробників, платформ, реклами, платежів і матеріалів у цифровому середовищі, доступному дітям.** Головне науково-експертне управління також висловило зауваження до запропонованого підходу. Див. джерело [2].

Законопроект має очевидні гендерні наслідки, оскільки порнографічна індустрія непропорційно використовує жінок і дівчат та відтворює насильство і дискримінаційні стереотипи щодо них. Постанова Кабінету Міністрів України № 997 передбачає оцінювання проєктів нормативно-правових актів з погляду рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Відсутність належного аналізу цих наслідків є додатковим аргументом проти підтримки законопроекту. Див. джерело [1]–[3], [14].

2. Захист приватності не потребує легалізації комерційного порноринку

Законодавство може чітко виключити кримінальне переслідування за суто приватне зберігання або добровільний некомерційний обмін особистими матеріалами еротичного характеру між

повнолітніми людьми. Для цього достатньо вузьких норм, які визначають коло осіб, спосіб передачі та відсутність комерційної вигоди. Право на приватність уже захищене Конституцією України, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Європейською конвенцією з прав людини. Ці документи забороняють свавільне втручання в особисте і сімейне життя та поширення конфіденційної інформації про людину. Захист приватності не потребує декриміналізації комерційного порнобізнесу. Див. джерела [4], [23], [26].

Окремий закон має заборонити створення, поширення і продаж інтимних або сексуалізованих матеріалів без згоди, погрози їх поширення та створення сексуалізованих діпфейків. **Директива (ЄС) 2024/1385** демонструє саме такий підхід: вона регулює несанкціоноване поширення інтимних або маніпульованих матеріалів та інші форми кібернасильства, але не вимагає від держав відкривати комерційний ринок порнографії. Див. джерело [37].

Тому **в одному законопроекті не можна змішувати захист права людини на приватність із установленням дозволеного правового режиму для комерційного виробництва, поширення та монетизації порнографії.**

3. Порнографія, проституція і торгівля людьми

Між порнографією, проституцією і торгівлею жінками існує структурний і практичний зв'язок. У цих сферах часто діють ті самі або пов'язані вербувальники, сутенери, студії, агентства, власники приміщень, рекламні мережі, платформи й платіжні сервіси. Жінок і дівчат можуть одночасно або послідовно використовувати у проституції, порнографічних зйомках, вебкам-трансляціях та інших формах онлайн-експлуатації.

Палермський протокол визначає торгівлю людьми через дію, засоби і мету експлуатації, зокрема експлуатацію проституції інших осіб або інші форми сексуальної експлуатації. **Згода постраждалої не має значення, якщо застосовано примус, обман, зловживання владою або уразливим становищем. Стаття 9(5) вимагає від держав заходів для зменшення попиту, що сприяє експлуатації.** Див. джерело [18].

Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми також зобов'язує держави протидіяти попиту, який сприяє всім формам експлуатації людей, особливо жінок і дітей. Вона вимагає будувати протидію торгівлі людьми навколо виявлення, захисту і допомоги постраждалим. Декриміналізація порнобізнесу діє у протилежному напрямі: збільшує попит і полегшує представлення експлуатованих жінок як нібито добровільних учасниць законної комерційної діяльності. Див. джерело [28].

Конвенція ООН про боротьбу з торгівлею людьми і експлуатацією проституції третіми особами виходить із того, що проституція і пов'язана з нею торгівля людьми несумісні з гідністю та цінністю людини. Вона вимагає карати осіб, які залучають інших до проституції, експлуатують їхню проституцію, утримують або фінансують відповідні заклади, навіть коли експлуатована особа формально висловила згоду. Це прямо спростовує підхід, за яким оплата, контракт або формальне «так» автоматично усувають експлуатацію. Див. джерело [19].

UNODC у Глобальному звіті про торгівлю людьми 2016 року відносить виробництво порнографії до документованих цілей торгівлі людьми. У **навчальному модулі UNODC 2019 року** зазначено, що порнографія може становити експлуатацію у значенні визначення торгівлі людьми, зокрема коли йдеться про матеріали сексуального насильства над дітьми та насильницькі, жорстокі або примусові форми порнографії. **Міжнародний класифікаційний стандарт UNODC** та

ІОМ 2023 року також включає порнографію до секторів сексуальної експлуатації в контексті торгівлі людьми. Див. джерела [42]–[44].

Така експлуатація має виразно гендерний характер. За даними **Глобального звіту UNODC 2024 року**, жінки і дівчата становили 61 відсоток виявлених постраждалих від торгівлі людьми, а для них переважною метою залишалася сексуальна експлуатація. Генеральний секретар ООН також фіксував зростання онлайн-вербування жінок для сексуальної експлуатації. Конкретний приклад – справа *GirlsDoPorn* у США: сотні молодих жінок заманювали до порнографічних зйомок неправдивими оголошеннями, обманом, тиском і примусом, а створені матеріали потім масово поширювали та монетизували. Цей випадок показує, що виробництво порнографії може бути не просто суміжним явищем, а безпосередньою формою торгівлі людьми і сексуальної експлуатації. Див. джерела [65], [66], [72], [78].

CEDAW у статті 6 зобов’язує держави припиняти всі форми торгівлі жінками та експлуатації проституції жінок; стаття 5 вимагає усувати стереотипи, засновані на уявленні про неповноцінність жінок. **Загальні рекомендації №35 і №38** наголошують на гендерній природі насильства і торгівлі людьми, ролі попиту та цифрових технологій, використанні уразливого становища, а також на обов’язку держави запобігати насильству, розслідувати його і притягати до відповідальності тих, хто отримує прибуток. Див. джерела [15]–[17].

Закон України «Про протидію торгівлі людьми» і стаття 149 **Кримінального кодексу України** охоплюють сексуальну експлуатацію та використання у порнобізнесі. **Концепція Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2030 року** окремо фіксує онлайн-експлуатацію, використання у порнобізнесі та підвищену вразливість людей, які постраждали від війни, переміщення і втрати доходу. Див. джерела [5], [6], [11].

4. Оплата не створює добровільної згоди

Оплата за сексуальну активність не створює добровільної згоди. Вона є умовою, за якої доступ до тіла і сексуальної дії надається в обмін на гроші. Якщо людина погоджується на сексуальну дію тому, що без цього не отримає оплату, йдеться не про взаємне вільне бажання, а про куплену поступливість. **Контракт фіксує комерційну домовленість; він не перетворює придбаний сексуальний доступ на добровільну згоду.**

Європейський парламент у Резолюції 2023 року про регулювання проституції наголосив, що сексуальні відносини мають ґрунтуватися на згоді, тоді як проституція зводить інтимний акт до грошової вартості й створює ситуацію, в якій і людина, і її згода на сексуальну активність розглядаються як такі, що можуть бути придбані. **Спеціальна доповідка ООН з питань насильства щодо жінок і дівчат у Настановчому документі про згоду 2025 року** зазначила, що згода не може бути виправданням діянь, які за своєю природою включають експлуатацію, приниження і деградацію, зокрема проституції та інших форм сексуальної експлуатації; коли причиною підкорення є економічна залежність або необхідність виживання, зовнішнє «так» не є справжнім «так». Вона окремо вказала на сутенерів, порнографічні сайти й застосунки як на суб’єктів, які посилаються на нібито згоду, щоб маскувати примус. Див. джерела [19], [63], [64].

Чинне українське право також не дозволяє вважати контракт, оплату або заяву перед камерою автоматичним доказом добровільної згоди. **Примітка до статті 152 Кримінального кодексу України** визначає: «Згода вважається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин». **Стаття 36 Стамбульської конвенції** так

само вимагає оцінювати добровільність згоди в контексті навколишніх обставин. До таких обставин належать обман щодо характеру дій і способу поширення матеріалів, матеріальна чи житлова залежність, борги, психологічний тиск, шантаж, використання уразливого становища, контроль посередників та реальна можливість відмовитися або припинити зйомку без покарання чи втрати засобів існування. Див. джерела [5], [27], [64].

Порушення прав постраждалої особи не закінчується сексуальними діями під час зйомки. Запис цих дій створює матеріал, над яким вона втрачає контроль; редагування може змінювати зміст і контекст зображеного; продаж і передача третім особам перетворюють пережите нею на джерело чужого прибутку; масове поширення, повторне завантаження та використання для навчання систем штучного інтелекту роблять експлуатацію практично безстроковою. На кожному з цих етапів окремо порушуються її статеві свобода, приватність, людська гідність, право на власне зображення та право контролювати використання особистих матеріалів. Порнографічна індустрія не просто фіксує сексуальну експлуатацію, а відтворює, поширює і монетизує її знову і знову.

5. Порнографія як мова ненависті щодо жінок

Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи CM/Rec(2022)16 визначає мову ненависті як форми вираження, що підбурюють, поширюють, просувають або виправдовують насильство, ненависть чи дискримінацію щодо людини або групи. Див. джерело [30]. **ПАРЕ у Резолюції 2412 (2021)** зазначила, що порнографія формує уявлення про сексуальність і гендерні ролі, зображує жінок підлеглими чоловікам і перетворює їх на об'єкти споживання, закріплює стереотипи і тривіалізує насильство. Французька **Вища рада з питань рівності між жінками і чоловіками** характеризує порнографічний дискурс як підбурювання до мізогінної ненависті, що об'єктивує, дегуманізує і принижує жінок та еротизує насильство. Див. джерела [31], [48].

Дослідження **Bridges та співавторів** охопило 304 сцени з популярних відео і виявило фізичну агресію у 88,2% сцен, словесну – у 48,7%; об'єктами агресії переважно були жінки. Дослідження **Fritz та співавторів** на великому масиві онлайн-матеріалів також підтвердило поширеність агресії проти жінок і рідкісне зображення негативних наслідків для них. Див. джерела [49], [50].

Контент-аналіз 131 738 назв відео, які Pornhub, XHamster і XVideos автоматично показували новим користувачам, виявив ознаки сексуального насильства у 12% назв. Найпоширенішими були сюжети сексуальних дій між членами сім'ї; примус і відсутність згоди часто подавалися як прийнятні сексуальні сценарії. Оскільки досліджували матеріали, які сайти самі показували новим користувачам до будь-якого пошуку, йдеться не про індивідуальні запити, а про контент, який просувають самі платформи. Див. джерело [74].

Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» відносить до насильства за ознакою статі дії, пов'язані зі стереотипними уявленнями про ролі жінок і чоловіків, а також дії, які переважно або непропорційно зачіпають осіб певної статі й завдають їм фізичної, сексуальної, психологічної чи економічної шкоди. Порнографія, в якій об'єктами агресії переважно є жінки, має оцінюватися саме в цьому контексті. Див. джерела [8], [49], [50].

Порнографічна індустрія одночасно завдає шкоди конкретним жінкам, яких використовують для створення матеріалів, і поширює суспільне повідомлення про те, що приниження та біль жінки можуть бути джерелом сексуального задоволення і прибутку. Вона навчає сприймати жінок як людей другого сорту, чий біль не потребує співчуття і захисту, бо

вони нібито самі бажають приниження, примусу та насильства й отримують від них задоволення. Саме в цьому значенні сучасна гетеросексуальна комерційна порнографія функціонує як мова ненависті щодо жінок, просуває мізогінію і пропагує їхню сексуальну підлеглість та людську другосортність.

Спеціальна доповідка ООН з питань насильства щодо жінок і дівчат також розглядає порнографію як частину системи комерційної сексуальної експлуатації та звертає увагу на насильство, дегуманізацію і перетворення жіночого тіла на товар. Див. джерело [55].

У спільному повідомленні від 13 лютого 2026 року **спеціальні доповідачі ООН** висловили занепокоєння щодо повідомлень про поширення і монетизацію порнографічними платформами матеріалів сексуального насильства, торгівлі людьми, зґвалтувань та інших матеріалів, створених або поширених без згоди. Див. джерело [71].

6. Порнографічний контекст не скасовує катування і тяжке насильство

Дії, які в іншому контексті становили б умисне заподіяння сильного болю, катування, жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження, не стають правомірними чи нешкідливими через наявність камери, оплати, контракту або формальної заяви про згоду. **Стаття 28 Конституції України, стаття 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та стаття 3 Європейської конвенції з прав людини забороняють такі дії.** Див. джерела [4], [23], [26].

Конвенція ООН проти катувань відносить до катування дії, вчинені представником держави або за його підбурювання, згоди чи мовчазної згоди. Водночас **CEDAW у Загальній рекомендації №35** визнає, що гендерно зумовлене насильство за певних обставин може становити катування або жорстоке, нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження, і покладає на державу обов'язок належної обачності щодо насильства приватних осіб і компаній. Див. джерела [16], [22].

В аналітичному матеріалі, поданому до Комітетів CEDAW і CRC та оприлюдненому на сайті OHCHR, Джін Сарсон і Лінда Макдональд використовують поняття «**катування, вчинене недержавними суб'єктами**» (non-State torture) для опису умисного тяжкого насильства, яке приватні особи та групи вчиняють щодо жінок і дівчат. Авторки наголошують, що вчинення такого насильства у приватній або домашній сфері не зменшує його тяжкості та не звільняє державу від обов'язку визнавати його, запобігати йому та забезпечувати відповідальність винних. Див. джерело [54].

Стаття 127 Кримінального кодексу України ширша: за нею катування може вчинити будь-яка особа, а вчинення катування представником держави є обтяжуючою обставиною. Отже, українське право дозволяє кваліфікувати як катування дії торговців людьми, сутенерів, партнерів, членів сім'ї, організаторів зйомок та інших приватних осіб, якщо вони мають передбачені законом ознаки. Див. джерело [5].

7. Вплив порнографії на дітей

Конвенція про права дитини зобов'язує державу захищати дітей від усіх форм сексуальної експлуатації та сексуального насильства, а також від інших форм експлуатації, що шкодять добробуту дитини. **Факультативний протокол** вимагає забороняти і криміналізувати продаж дітей, дитячу проституцію та матеріали сексуального насильства над дітьми. Див. джерела [20], [21].

Закон України «Про охорону дитинства» покладає на державу обов'язок захищати дітей від сексуального насильства, зокрема сексуальної експлуатації. Цей обов'язок вимагає посилення окремого законодавства про захист дітей, а не використання дитячої безпеки як приводу для декриміналізації порнобізнесу. Див. джерело [7].

Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства вимагає криміналізувати виробництво, пропонування, поширення, отримання і зберігання матеріалів сексуального насильства над дітьми, а також онлайн-вербування дітей із сексуальною метою. Ці зобов'язання мають виконуватися в окремому законодавстві, зосередженому на запобіганні сексуальному насильству, виявленні злочинців і захисті постраждалих дітей, а не поєднуватися з декриміналізацією комерційного порнобізнесу. Див. джерело [29].

Для багатьох дітей онлайн-порнографія стає джерелом уявлень про секс, згоду, межі та стосунки до того, як вони мають достатній досвід або освіту для критичної оцінки. Огляд двадцяти років досліджень пов'язує перегляд порнографії підлітками з гендерними стереотипами, менш рівноправними сексуальними установками, об'єктивізацією та сексуальною агресією. Див. джерело [53]. Дослідження **Уповноваженої з прав дітей Англії** показало ранній доступ і поширеність насильницьких матеріалів; 79 відсотків опитаних молодих людей, які бачили порнографію, стикалися з насильницькою порнографією до повноліття. Інший звіт вказує, що порнографія може впливати на форму, якої набуває сексуальне насильство між дітьми, але підкреслює багатофакторність такої поведінки. Див. джерела [51], [52].

ПАРЕ у Резолюції 2429 (2022) назвала доступ дітей до порнографії дедалі серйознішою проблемою та пов'язала ранній перегляд із ризиком шкідливих гендерних стереотипів, порушенням поваги до людської гідності, приватності й тілесної недоторканності та труднощами у формуванні здорових і рівноправних стосунків. Див. джерело [32].

Показовою є також масова сексуалізація підкреслено юного віку. Вже згаданий вище **контент-аналіз** назв відео на популярних порноресурсах виявив, що слово *teen* — «підліток/підлітка» — було найуживанішим: воно містилося у 7,7 відсотка всіх назв та у 8,5 відсотка назв, що описували сексуальне насильство. Хоча цей термін може стосуватися і повнолітніх осіб віком 18–19 років, його поширеність показує центральне місце образу підліткового віку в рекламуванні порнографії. Див. джерело [74].

Так званий «дорослий» порноринок не ізольований від матеріалів сексуального насильства над дітьми. У 2025 році **Федеральна торгова комісія США** заявила, що оператори Pornhub та інших сайтів, попри декларовану «нульову толерантність», поширювали тисячі матеріалів сексуального насильства над дітьми та десятки тисяч матеріалів, створених або поширених без згоди. **Національний центр США у справах зниклих і експлуатованих дітей** відносить до онлайн-втягнення, зокрема, грумінг дитини з метою змусити її створювати, передавати або продавати сексуалізовані зображення. Див. джерела [67], [68].

Декриміналізація збільшить кількість студій, сайтів, каналів, рекламних і платіжних сервісів, через які порнографія потраплятиме до цифрового середовища дітей. Це розширить її доступність, рекламу, алгоритмічне просування, повторне завантаження і транскордонне поширення, тоді як право ЄС рухається у протилежному напрямі — до посилення захисту неповнолітніх і відповідальності платформ. Див. джерела [36], [38]–[40].

Чинне українське законодавство вже виходить із того, що порнографічні матеріали не є нейтральним видом медіаконтенту. **Стаття 36 Закону України «Про медіа»** забороняє їх поширення в медіа та на платформах спільного доступу до відео, окремо забороняючи також матеріали, що заохочують сексуальну експлуатацію та насильство над дітьми. Декриміналізація комерційного виробництва і поширення порнографії без узгодження з цими обмеженнями створює суперечність усередині української державної політики. Див. джерело [10].

Насильницька порнографія не лише зображує шкоду, а й нормалізує небезпечні дії як нібито звичайну сексуальну поведінку. Незалежний огляд регулювання онлайн-порнографії, підготовлений у Великій Британії у 2025 році, визначив зображення удушення або стискання шиї як особливо виразний приклад впливу порнографічних сценаріїв на поведінку поза екраном. Уряд Великої Британії згодом оголосив про намір криміналізувати порнографічні матеріали, що зображують такі дії. Цей приклад показує напрям сучасної державної політики: не розширювати ринок насильницьких матеріалів, а посилювати захист жінок і відповідальність за поширення таких матеріалів. Див. джерела [59], [60].

МКХ-11 Всесвітньої організації охорони здоров'я включає компульсивний розлад сексуальної поведінки — стійку нездатність контролювати повторювані сексуальні імпульси або поведінку, що призводить до значного порушення повсякденного життя. Проблемне використання порнографії може бути одним із проявів такої поведінки, коли воно витісняє сон, навчання, працю, стосунки та інші сфери життя і триває попри негативні наслідки. Цей ризик слід враховувати у політиці захисту дітей та громадського здоров'я. Див. джерела [61], [62].

8. Війна і окупація

Війна різко збільшує кількість жінок і дівчат, які втратили житло, роботу, доходи, підтримку громади або документи. Внутрішньо переміщені жінки, біженки, молоді жінки без засобів до існування, жінки з дітьми та постраждалі від насильства є серед груп, найбільш уразливих до вербування для сексуальної експлуатації. Онлайн-вербування спрощує пошук, втягнення і контроль жінок та дівчат у кризових умовах. Формальна згода за таких обставин не виключає обману, матеріальної залежності, примусу або торгівлі людьми. Див. джерела [11], [17], [65], [72].

Залежно від обставин **Римський статут** визнає катування, зґвалтування, сексуальне рабство, примусову проституцію, інші форми сексуального насильства, жорстоке поводження і наругу над людською гідністю злочинами проти людяності або воєнними злочинами. Див. джерела [24], [25].

Офіційні міжнародні звіти підтверджують поширення в інтернеті матеріалів із катуваннями або стратами українських військовополонених, а також систематичне застосування сексуального насильства як форми катування до українських військовополонених і цивільних у російському утриманні. Див. джерела [56]–[58]. Матеріали, створені на окупованій території, у полоні, місцях несвободи або під контролем окупаційних сил, не можна вважати «звичайним дорослим контентом». Відеозапис може бути доказом злочину, а його подальше поширення і монетизація – продовженням експлуатації та приниження постраждалої особи.

Різке зростання попиту на сексуалізацію воєнної вразливості українських жінок стало помітним одразу після початку повномасштабного вторгнення. За даними аналізу **Thomson Reuters**, наведеними Спеціальним представником та координатором ОБСЄ з протидії торгівлі людьми, пошукові запити *Ukrainian escorts*, *Ukrainian refugee porn* та *Ukrainian rape* у різних країнах і різними мовами зросли на 200–600 відсотків після 24 лютого 2022 року. Окремо глобальний пошуковий трафік за запитом *Ukrainian porn* зріс на 600 відсотків, а до червня 2022 року різко

поширився новий запит *Ukrainian refugee porn*. Це показує, що війна, вимушене переміщення та повідомлення про зґвалтування українських жінок були негайно перетворені на об'єкт сексуального попиту. ОБСЄ прямо пов'язує такий попит із фінансовим стимулом для торговців людьми вербувати й експлуатувати українських жінок і дівчат. Див. джерела [80], [81].

Законопроект не змінює правової кваліфікації воєнних злочинів. Проте декриміналізація виготовлення, поширення і продажу порнографії створить для російських структур та пов'язаних із ними посередників можливість вводити в масовий обіг і монетизувати матеріали, створені на окупованих територіях, у полоні, місцях несвободи або під примусом. Порнографія вже перетворює сексуальне насильство, приниження і біль на матеріал для споживання та отримання прибутку. За умов декриміналізації записи сексуального насильства, катувань і воєнних злочинів зможуть поширюватися через ті самі платформи, платіжні канали й комерційні мережі. Обставини їх створення — полон, примус, катування чи інше насильство — можуть заперечуватися або приховуватися, а самі записи — подаватися як створені за нібито добровільної участі зображених осіб. У такому середовищі державі буде значно складніше своєчасно виявляти записи злочинів, зберігати їх як докази та припиняти отримання прибутку від їх поширення. Це збільшить ризик подальшої експлуатації постраждалих осіб і монетизації зафіксованих злочинів.

9. Організована злочинність, відмивання доходів і перевантаження правоохоронної системи

Комерційний порноринок потребує інфраструктури: студій, агентств, приміщень, хостингу, реклами, пошукової видачі, платіжних систем, банківських рахунків, криптоактивів і транскордонних переказів. Та сама інфраструктура може використовуватися для приховування примусу, торгівлі людьми, незаконного походження матеріалів, відмивання коштів і монетизації насильства.

Міжнародна група з протидії відмиванню брудних грошей (FATF) вимагає розглядати гроші, отримані від торгівлі людьми, як злочинні доходи, відстежувати їх рух, встановлювати осіб і компанії, які отримують прибуток, та конфісковувати ці кошти. Її звіти пояснюють, що одночасно з розслідуванням експлуатації потрібно розслідувати рух грошей, виявляти підозрілі операції та встановлювати справжніх власників компаній. Рекомендації FATF також вимагають перевіряти клієнтів, зберігати документи, повідомляти про підозрілі операції, координувати роботу державних органів і співпрацювати з іншими країнами. Див. джерела [45]–[47].

Легалізація порнобізнесу створить нові корупційні можливості навколо поліції, контрольних органів і платіжних каналів. Це не абстрактний прогноз. У травні 2026 року Офіс Генерального прокурора повідомив про викриття в трьох областях схеми, за якою посадовці поліції, за версією слідства, отримували неправомірну вигоду за невтручання в роботу так званих «порноофісів», попередження про перевірки та фактичне прикриття їхньої діяльності. Див. джерело [69]. Навіть за чинної кримінальної заборони відповідальність може покладатися не лише на власників і організаторів студій, які контролюють приміщення, акаунти, платежі та прибутки, а й на жінок, яких вони використовують. В одному з офіційно описаних випадків поліція затримала організатора, адміністраторку та одну модель, тоді як організатор, за даними правоохоронців, отримував близько 20 тисяч доларів США щомісяця. Див. джерело [73].

Водночас викриті випадки корупційного прикриття «порноофісів» показують, що власники й організатори можуть купувати невтручання правоохоронців, тоді як жінки залишаються найбільш доступними для переслідування. Декриміналізація порнобізнесу ще більше погіршить їхнє

становище. Жінку, яку завербували обманом, поставили в залежність, примусили або позбавили контролю над створеними матеріалами, буде ще легше представити не як постраждалу від експлуатації, а як добровільну учасницю законного бізнесу. Контракт, виплата або запис перед камерою використовуватимуться проти неї як нібито доказ добровільності, тоді як організатори отримають законне прикриття для прибутків. Це різко зменшить шанси експлуатованих жінок бути визнаними постраждалими, отримати захист, домогтися розслідування примусу і притягнення до відповідальності тих, хто на них заробляє.

Така практика суперечить підходу **Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми**, за яким держава має насамперед виявляти серед залучених осіб постраждалих від експлуатації та забезпечувати їм захист і допомогу. Див. джерело [28].

UNODC у дослідженні 2025 року також показує, що корупція є одним із механізмів, які забезпечують вербування, переміщення, експлуатацію постраждалих і безкарність торговців людьми. Див. джерело [70].

Закон № 361-IX встановлює загальні правила фінансового моніторингу, але вони не усувають ризику, що доходи від примусу, торгівлі людьми та сексуального насильства будуть оформлені як законні платежі за цифрові послуги. Проведення коштів через банки або платіжні системи не змінює їхнього злочинного походження. Див. джерела [12], [45]–[47].

В умовах війни поліція, прокуратура, кіберполіція та інші правоохоронні органи одночасно розслідують воєнні злочини, торгівлю людьми, насильство, шахрайство та інші тяжкі злочини. Декриміналізація створить додатковий масив студій, платформ, платежів і матеріалів, усередині якого правоохоронцям доведеться доводити примус, експлуатацію та злочинне походження доходів уже під прикриттям формально законної діяльності. Це не посилить захист, а полегшить організованим злочинним групам маскування торгівлі людьми, сексуального насильства і відмивання коштів. В українських умовах легалізація порнобізнесу означатиме не контроль, а зручне прикриття для злочинної діяльності.

10. Цифрове сексуальне насильство і відповідальність платформ

Законопроект не створює належної системи протидії поширенню інтимних і сексуалізованих матеріалів без згоди, погрозам оприлюднити такі матеріали, сексуалізованим діпфейкам, повторному завантаженню та отриманню прибутку від незаконних матеріалів. Закон України «**Про захист персональних даних**» встановлює особливий захист інформації, що стосується статевого життя людини. Незаконне створення, зберігання, передача, оприлюднення і комерційне використання таких матеріалів можуть становити втручання у право людини контролювати свої персональні дані. Див. джерело [13].

Коли погрози оприлюднити інтимні або сексуалізовані матеріали чи їх поширення без згоди вчиняє теперішній або колишній партнер чи член сім'ї, такі дії залежно від обставин можуть також становити психологічне, сексуальне або економічне домашнє насильство. **Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»** охоплює не лише вчинені дії, а й погрози їх вчинення та застосовується до колишнього подружжя і партнерів незалежно від того, чи проживають вони разом. Тому законодавство про цифрове сексуальне насильство має бути узгоджене із системою захисту від домашнього насильства. Див. джерело [9].

Для цього потрібен окремий закон, який передбачатиме доступний механізм повідомлення, невідкладне видалення матеріалів або блокування доступу до них, запобігання повторному завантаженню, збереження метаданих і цифрових доказів, інформування постраждалої особи,

відповідальність платформ і посередників, компенсацію та спеціалізовану допомогу. Див. джерела [37], [38].

Сучасні онлайн-платформи не є лише пасивними сховищами. Рекомендаційні системи, пошук, реклама, партнерські програми і платіжна інфраструктура визначають охоплення та прибуток. Тому відповідальність має поширюватися не лише на тих, хто завантажує матеріали, а й на платформи, рекламодавців, комерційних партнерів та інших осіб, які просувають незаконні матеріали або свідомо отримують від них прибуток.

Розслідування роботи *Pornhub* і матеріали **Федеральної торгової комісії США** показують, що йшлося не про технічну нездатність платформи виявляти матеріали сексуального насильства, а про свідому відмову від належної перевірки та видалення таких матеріалів. Бізнес-модель платформи залежала від постійного масового завантаження відео користувачами, оскільки більша кількість матеріалів приносила більше переглядів і рекламних доходів. Модераторів змушували перевіряти сотні відео за зміну, обмежували в кількості матеріалів, які вони могли видалити, та вимагали знаходити підстави для збереження сумнівного контенту на сайті. Скарги на записи реального сексуального насильства, зокрема над дітьми й підлітками, роками ігнорувалися, а явні згадки про зґвалтування, примус або неповнолітній вік іноді прибирали з назв, не видаляючи самих відео. У грудні 2020 року *Pornhub* був змушений закрити доступ приблизно до двох третин своєї бібліотеки (понад 10,5 мільйона відео) і обмежити подальше завантаження матеріалів. Цей досвід показує, що порнографічна платформа була економічно зацікавлена у збереженні та монетизації максимально великого масиву матеріалів, навіть коли існували ознаки того, що вони фіксують сексуальне насильство або поширені без згоди. Див. джерела [75]–[77].

У **Другій змінній позовній заяві у справі *Serena Fleites v. MindGeek S.A.R.L. et al.*** стверджується, що MindGeek не лише поширював матеріали, завантажені користувачами, а й замовляв або купував через посередників матеріали, вироблені мережами торгівлі людьми. За твердженням позову, компанія використовувала дані про ефективність пошукової оптимізації, рекламні покази та переходи, щоб визначати матеріали, які приносили найбільше переглядів і доходів, а потім розміщувала нові замовлення з урахуванням результатів цього аналізу. На практиці це означало перетворення уподобань користувачів на конкретні комерційні завдання: знайти жінку певного типу, зняти потрібний сценарій (тобто зґвалтування) і передати запис платформі для подальшого поширення та монетизації. Тобто платформа використовувала дані про попит для спрямування виробництва нових, спеціально підібраних матеріалів. Частина з них, за твердженням позову, завантажували через вигадані користувацькі профілі, приховуючи організований характер виробництва. Див. джерело [79].

11. Законопроект працює проти руху України до Європейського Союзу

Хартія основних прав Європейського Союзу вимагає поважати і захищати людську гідність, фізичну та психічну цілісність, приватне життя, рівність жінок і чоловіків та права дитини. Законопроект, який полегшує комерційну експлуатацію сексуальних дій, поширення матеріалів насильства та приховування примусу, має оцінюватися з погляду саме цих прав. Див. джерело [33].

Право Європейського Союзу не вимагає від України декриміналізувати комерційний порнобізнес. Навпаки, воно посилює протидію торгівлі людьми та попиту, який живить експлуатацію; відповідальність компаній; захист постраждалих; відповідальність за поширення інтимних і маніпульованих матеріалів без згоди; обов'язки онлайн-платформ; захист дітей і перевірку віку. Європейський парламент також прямо зазначає, що легальні структури проституції

можуть допомагати торговцям людьми приховувати експлуатацію, і закликає зменшувати попит, який живить торгівлю людьми та організовану злочинність. Див. джерела [34]–[40], [63].

Україна як держава-кандидат має наближати законодавство до права ЄС і зміцнювати верховенство права, фундаментальні права, боротьбу з організованою злочинністю, фінансові розслідування та інституційну спроможність. **Звіт Європейської Комісії щодо України за 2025 рік** окремо наголошує на необхідності подальшого узгодження із стандартами ЄС у сфері фундаментальних прав, правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю. Див. джерело [41].

Законопроект № 15294 діє у протилежному напрямі: замість посилити захист постраждалих, відповідальність платформ, протидію торгівлі людьми, фінансові розслідування та спроможність державних органів, усуває кримінально-правовий бар'єр. Це не наближення до права ЄС, а створення прогалин у сферах, де європейський підхід вимагає сильніших гарантій.

12. Демографічна стійкість

Україна переживає масштабні людські втрати, переміщення, зниження доходів, роз'єднання родин і тривалу міграцію. За таких умов державна політика має бути спрямована на повернення людей, які виїхали з України, відновлення людського капіталу, підтримку родин, безпечну зайнятість і зменшення уразливості до експлуатації. **Концепція Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми до 2030 року** окремо називає серед груп підвищеного ризику людей, які постраждали від війни, переміщення і втрати доходу. Водночас матеріали до законопроекту не містять окремої оцінки його впливу на внутрішньо переміщених жінок, біженок, жінок із дітьми та постраждалих від насильства. Декриміналізація порнобізнесу без оцінки цих ризиків суперечить завданню держави запобігати використанню воєнної бідності та залежності для сексуальної експлуатації. Див. джерела [1]–[3], [11].

13. Висновок

Законопроект №15294 поєднує необхідні норми про захист дітей із принципово іншим рішенням – декриміналізацією комерційного порноринку. Ці дві частини не просто не пов'язані – вони суперечать одна одній. Неможливо захищати дітей від порнографії, одночасно створюючи правову основу для розширення її виробництва, поширення і прибутковості.

Міжнародні договори, стандарти Ради Європи, право ЄС і законодавство України не вимагають такого поєднання. Вони, навпаки, зобов'язують державу протидіяти торгівлі людьми і попиту на експлуатацію, переслідувати компанії та цифрових посередників, які отримують від неї прибуток, відстежувати й конфісковувати злочинні доходи, захищати дітей і постраждалих від цифрового сексуального насильства та не допускати катувань і приниження людської гідності.

Тому законопроект № 15294 слід відхилити, а три різні питання врегулювати окремими законодавчими актами: захист дітей від сексуального насильства й експлуатації онлайн; захист приватного життя та приватного некомерційного обміну особистими матеріалами між повнолітніми; протидію цифровому сексуальному насильству, зокрема поширенню інтимних і сексуалізованих матеріалів без згоди, погрозам їх поширення, сексуалізованим діпфейкам і повторному завантаженню таких матеріалів. Жоден із цих трьох законодавчих актів не повинен декриміналізувати або легалізувати комерційну порноіндустрію.

Для документів, оригінально опублікованих англійською або французькою мовою, спочатку наведено переклад назви українською, далі – оригінальну назву.

- [1] Верховна Рада України. Картка законопроекту №15294. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за виготовлення і розповсюдження дитячої порнографії. <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/70129>
- [2] Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України на проект Закону України №15294. <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/pubFile/3534342>
- [3] Постанова Верховної Ради України про прийняття законопроекту №15294 за основу. <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/70351>
- [4] Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>
- [5] Кримінальний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>
- [6] Закон України «Про протидію торгівлі людьми». <https://zakon.rada.gov.ua/go/3739-17>
- [7] Закон України «Про охорону дитинства». <https://zakon.rada.gov.ua/go/2402-14>
- [8] Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». <https://zakon.rada.gov.ua/go/2866-15>
- [9] Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». <https://zakon.rada.gov.ua/go/2229-19>
- [10] Закон України «Про медіа». <https://zakon.rada.gov.ua/go/2849-20>
- [11] Концепція Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. №184-р <https://zakon.rada.gov.ua/go/184-2026-p>
- [12] Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». <https://zakon.rada.gov.ua/go/361-20>
- [13] Закон України «Про захист персональних даних». <https://zakon.rada.gov.ua/go/2297-17>
- [14] Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. №997 «Питання проведення гендерно-правової експертизи». <https://zakon.rada.gov.ua/go/997-2018-p>
- [15] Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women>
- [16] Загальна рекомендація CEDAW №35 щодо гендерно зумовленого насильства щодо жінок, яка оновлює Загальну рекомендацію №19. General recommendation No. 35 on gender-based violence against women, updating general recommendation No. 19 <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-recommendation-no-35-2017-gender-based>
- [17] Загальна рекомендація CEDAW №38 (2020) щодо торгівлі жінками і дівчатами в контексті глобальної міграції. General recommendation No. 38 (2020) on trafficking in women and girls in the context of global migration <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-recommendation-no38-2020-trafficking-women>
- [18] Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, та покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності. Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/protocol-prevent-suppress-and-punish-trafficking-persons>
- [19] Конвенція ООН про боротьбу з торгівлею людьми і експлуатацією проституції третіми особами Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others. https://zakon.rada.gov.ua/go/995_162
- [20] Конвенція ООН про права дитини. Convention on the Rights of the Child <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>
- [21] Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії. Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography. <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/optional-protocol-convention-rights-child-sale-children-child>
- [22] Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання. Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment.

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-against-torture-and-other-cruel-inhuman-or-degrading>

[23] Міжнародний пакт про громадянські і політичні права.

International Covenant on Civil and Political Rights.

<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights>

[24] Римський статут Міжнародного кримінального суду.

Rome Statute of the International Criminal Court.

<https://www.icc-cpi.int/publications/core-legal-texts/rome-statute-international-criminal-court>

[25] Елементи злочинів Міжнародного кримінального суду. / Elements of Crimes.

<https://www.icc-cpi.int/publications/core-legal-texts/elements-crimes>

[26] Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.

Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004

[27] Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами.

Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence.

https://zakon.rada.gov.ua/go/994_001-11

[28] Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings.

<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/197>

[29] Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse.

https://zakon.rada.gov.ua/go/994_927

[30] Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо протидії мові ненависті.

Recommendation CM/Rec(2022)16 of the Committee of Ministers to member States on combating hate speech.

<https://www.coe.int/en/web/combating-hate-speech/recommendation-on-combating-hate-speech>

[31] Резолюція ПАРЕ 2412 (2021) «Гендерні аспекти та наслідки порнографії для прав людини».

PACE Resolution 2412 (2021), Gender aspects and human rights implications of pornography.

<https://pace.coe.int/files/29579/html>

[32] Резолюція ПАРЕ 2429 (2022) «Оцінка засобів і положень для боротьби з доступом дітей до порнографічного контенту».

PACE Resolution 2429 (2022), For an assessment of the means and provisions to combat children's exposure to pornographic content.

<https://pace.coe.int/en/files/29979/html>

[33] Хартія основних прав Європейського Союзу. Charter of Fundamental Rights of the European Union.

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj/eng

[34] Директива 2011/36/ЄС про запобігання торгівлі людьми, боротьбу з нею та захист постраждалих.

Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02011L0036-20240714>

[35] Директива (ЄС) 2024/1712, що вносить зміни до Директиви 2011/36/ЄС про запобігання торгівлі людьми, боротьбу з нею та захист постраждалих.

Directive (EU) 2024/1712 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 amending Directive 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj/eng>

[36] Директива 2011/93/ЄС про боротьбу із сексуальним насильством та сексуальною експлуатацією дітей і дитячою порнографією.

Directive 2011/93/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on combating the sexual abuse and sexual exploitation of children and child pornography, and replacing Council Framework Decision 2004/68/JHA.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj/eng>

[37] Директива (ЄС) 2024/1385 про боротьбу з насильством щодо жінок і домашнім насильством
Directive (EU) 2024/1385 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on combating violence against women and domestic violence.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj/eng>

[38] Регламент (ЄС) 2022/2065 про єдиний ринок цифрових послуг – Акт про цифрові послуги. Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act).

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj/eng>

[39] Директива 2010/13/ЄС про аудіовізуальні медіапослуги, консолідований текст.

Directive 2010/13/EU of the European Parliament and of the Council of 10 March 2010 on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (Audiovisual Media Services Directive)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:02010L0013-20250208>

[40] Настанови Європейської Комісії щодо заходів із забезпечення високого рівня приватності, безпеки і захищеності неповнолітніх онлайн.

Commission Guidelines on measures to ensure a high level of privacy, safety and security for minors online, pursuant to Article 28(4) of Regulation (EU) 2022/2065.

<https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj/eng>

[41] Звіт Європейської Комісії щодо України за 2025 рік. Ukraine Report 2025
https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2025_en

[42] Глобальний звіт UNODC про торгівлю людьми 2016 року.

Global Report on Trafficking in Persons 2016.

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf

[43] Серія університетських модулів UNODC E4J: Торгівля людьми та незаконне ввезення мігрантів. Модуль 6. Визначення поняття торгівлі людьми: мета експлуатації.

E4J University Module Series: Trafficking in Persons & Smuggling of Migrants. Module 6: Defining the Concept of Trafficking in Persons – The Purpose of Exploitation.

<https://www.unodc.org/e4j/en/tip-and-som/module-6/key-issues/the-purpose-of-exploitation.html>

[44] Міжнародний класифікаційний стандарт адміністративних даних про торгівлю людьми. International Classification Standard for Administrative Data on Trafficking in Persons (ICS-TIP)
https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/tip/2023/ICS-TIP_2023-v4.pdf

[45] Міжнародні стандарти боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму та розповсюдження зброї масового знищення: Рекомендації FATF, оновлено у червні 2026 року
International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation: The FATF Recommendations, Updated June 2026

<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/recommendations/fatf-recommendations-2012.pdf>

[46] Фінансові потоки від торгівлі людьми. Financial Flows from Human Trafficking

<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Human-Trafficking-2018.pdf.coredownload.inline.pdf>

[47] Ризики відмивання коштів, що виникають у зв'язку з торгівлею людьми та незаконним ввезенням мігрантів.

Money Laundering Risks Arising from Trafficking of Human Beings and Smuggling of Migrants

<https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/>

Trafficking%20in%20Human%20Beings%20and%20Smuggling%20of%20Migrants.pdf.coredownload.inline.pdf

[48] «Порнокримінальність: покласти край безкарності порнографічної індустрії»

Pornocriminalité : mettons fin à l'impunité de l'industrie pornographique

<https://www.haut-conseil-egalite.gouv.fr/rapport-pornocriminalite-mettons-fin-limpunite-de-lindustrie-pornographique>

[49] «Агресія та сексуальна поведінка у найбільш продаваних порнографічних відео: оновлений контент-аналіз». Aggression and Sexual Behavior in Best-Selling Pornography Videos: A Content Analysis Update
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20980228/>

[50] «Описовий аналіз типів, об'єктів і відносної частоти агресії у мейнстримній порнографії»

A Descriptive Analysis of the Types, Targets, and Relative Frequency of Aggression in Mainstream Pornography

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32661813/>

[51] «Багато з цього насправді є насильством»: молодь і порнографія

A lot of it is actually just abuse: Young people and pornography

<https://assets.childrenscommissioner.gov.uk/wpuploads/2023/02/cc-a-lot-of-it-is-actually-just-abuse-young-people-and-pornography-updated.pdf>

[52] «Докази впливу порнографії на шкідливу сексуальну поведінку серед дітей»

Evidence on pornography's influence on harmful sexual behaviour among children

<https://assets.childrenscommissioner.gov.uk/wpuploads/2023/05/Evidence-on-pornographys-influence-on-harmful-sexual-behaviour-among-children.pdf>

[53] «Підлітки і порнографія: огляд двадцяти років досліджень»

Adolescents and Pornography: A Review of 20 Years of Research

https://www.pattivalkenburg.nl/images/2016_Peter_Valkenburg_Pornography.pdf

[54] «Катування, вчинені недержавними суб'єктами, зокрема сексуалізовані катування у приватній/домашній сфері щодо дівчат і жінок: нова “шкідлива практика”»

Non-State Torture—Specifically Sexualized Non-State Torture—Inflicted in the Private/Domestic Sphere against Girls/Women: An Emerging “Harmful Practice”

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/HRBodies/CEDAW/HarmfulPractices/JeanneSarson-LindaMacDonald.pdf>

[55] «Проституція і насильство щодо жінок і дівчат», доповідь Спеціальної доповідачки ООН з питань насильства щодо жінок і дівчат, його причин і наслідків, A/HRC/56/48

Prostitution and violence against women and girls, Report of the Special Rapporteur on violence against women and girls, its causes and consequences, A/HRC/56/48

<https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/078/81/pdf/g2407881.pdf>

[56] Шостий проміжний звіт БДІПЛ ОБСЄ про повідомлені порушення міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини в Україні

Sixth Interim Report on reported violations of international humanitarian law and international human rights law in Ukraine

https://odihr.osce.org/sites/default/files/f/documents/6/9/582835_1.pdf

[57] «Напади на енергетичну інфраструктуру України та оновлення щодо ситуації з правами людини в Україні, 1 грудня 2025 року – 31 травня 2026 року»

Attacks against Ukraine's energy infrastructure and update on the human rights situation in Ukraine, 1 December 2025 – 31 May 2026

<https://ukraine.ohchr.org/en/Attacks-against-Ukraine-s-energy-infrastructure-and-update-on-the-human-rights-situation-in-Ukraine-1-December-2025-31-May-2026>

[58] Доповідь Незалежної міжнародної комісії ООН з розслідування порушень в Україні, A/HRC/58/67

Report of the Independent International Commission of Inquiry on Ukraine, A/HRC/58/67

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session58/advance-version/a-hrc-58-67-aev.pdf>

[59] «Створення безпечнішого світу: виклик регулювання онлайн-порнографії». Незалежний огляд порнографії

Creating a Safer World – the Challenge of Regulating Online Pornography. Independent Review of Pornography https://assets.publishing.service.gov.uk/media/67bf014ca0f0c95a498d1f9a/The_Challenge_of_Regulating_Online_Pornography__A.pdf

[60] «Порнографічні матеріали із зображенням удушення планують криміналізувати» Strangulation in pornography to be made illegal

<https://www.gov.uk/government/news/strangulation-in-pornography-to-be-made-illegal>

[61] «Компульсивний розлад сексуальної поведінки у МКХ-11».

Compulsive sexual behaviour disorder in the ICD-11.

<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5775124/>

[62] Клінічні описи та діагностичні вимоги МКХ-11 щодо психічних, поведінкових і нейророзвиткових розладів.

Clinical descriptions and diagnostic requirements for ICD-11 mental, behavioural and neurodevelopmental disorders

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240077263/>

[63] Резолюція Європейського парламенту від 14 вересня 2023 року про регулювання проституції в ЄС: транскордонні наслідки та вплив на гендерну рівність і права жінок.

European Parliament resolution of 14 September 2023 on the regulation of prostitution in the EU: its cross-border implications and impact on gender equality and women's rights (2022/2139(INI))

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52023IP0328>

[64] «Поняття згоди у зв'язку з насильством щодо жінок і дівчат»

Guidance Document: The Concept of Consent in Relation to Violence against Women and Girls

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/women/sr/activities/consent-guidance-document.pdf>

[65] «Торгівля жінками і дівчатами», доповідь Генерального секретаря ООН, A/77/292

Trafficking in women and girls: Report of the Secretary-General, A/77/292

<https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/A-77-292-SG-report-Trafficking-en.pdf>

[66] «Власника GirlsDoPorn Майкла Пратта засуджено до 27 років ув'язнення за торгівлю з метою сексуальної експлуатації сотень жінок»

GirlsDoPorn Owner Michael Pratt Sentenced to 27 Years in Prison for Sex Trafficking Hundreds of Women

<https://www.justice.gov/usao-sdca/pr/girlsdoporn-owner-michael-pratt-sentenced-27-years-sex-trafficking-hundreds-women>

[67] «FTC вжила заходів проти операторів Pornhub та інших порнографічних сайтів за введення користувачів в оману щодо протидії матеріалам сексуального насильства над дітьми та неузгодженим сексуальним матеріалам»

FTC Takes Action Against Operators of Pornhub and other Pornographic Sites for Deceiving Users About Efforts to Crack Down on Child Sexual Abuse Material and Nonconsensual Sexual Content

<https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2025/09/ftc-takes-action-against-operators-pornhub-other-pornographic-sites-deceiving-users-about-efforts>

[68] Онлайн-втягнення дітей / Online Enticement

<https://www.ncmec.org/theissues/onlineenticement>

[69] Офіс Генерального прокурора. «Масштабна операція з очищення системи Національної поліції від корупції: викрито схему прикриття “порноофісів” у трьох областях»

<https://gp.gov.ua/ua/posts/masstabna-operaciya-z-ocishhennya-sistemi-nacionalnoyi-policiyi-vid-korupciyi-vikrito-sxemu-prikrittya-pornoofisiv-u-tryox-oblastyax>

[70] «Приховані зв'язки: корупція і торгівля людьми»

Hidden Links: Corruption and Human Trafficking

https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/2025/Publications/Corruption_and_TIP.pdf

[71] Спільне повідомлення Спеціальної доповідачки ООН з питань насильства щодо жінок і дівчат та Спеціального доповідача ООН з права на приватність компанії Aylo Holdings, AL OTH 157/2025

Communication AL OTH 157/2025 to Aylo Holdings S.A.R.L.

<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=30599>

[72] Глобальний звіт UNODC про торгівлю людьми 2024 року

Global Report on Trafficking in Persons 2024

https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2024/GLOTIP2024_BOOK.pdf

[73] «У столиці правоохоронці припинили діяльність онлайн-порностудії» | Головне управління Національної поліції у місті Києві"

<https://kyiv.npu.gov.ua/news/u-stolitsi-pravookhorontsi-pripinili-diynalnist-onlayn-pornostudii>

[74] «Сексуальне насильство як сексуальний сценарій у масовій онлайн-порнографії»

Sexual Violence as a Sexual Script in Mainstream Online Pornography. Fiona Vera-Gray, Clare McGlynn, Ibad Kureshi, Kate Butterby. *The British Journal of Criminology*. 2021. Vol. 61, No. 5. P. 1243–1260.

<https://doi.org/10.1093/bjc/azab035>

[75] **«Колишні модератори Pornhub розповідають про слабкі правила, тоді як від них вимагали переглядати до 1 200 відео на день».** *Former Pornhub Moderators Describe Lax Rules While Being Ordered to Watch Up to 1,200 Videos per Day: “Our Job Was to Find Weird Excuses to Keep Videos on Our Sites”*. Meghan Morris. *Business Insider*. 16 December 2020.

<https://www.businessinsider.com/inside-pornhub-parent-company-mindgeeks-moderation-process-2020-12>

[76] **«Скарга про постійну судову заборону, грошове стягнення та інші засоби правового захисту у справі FTC і Відділу захисту прав споживачів штату Юта проти Aylo Group Ltd. та інших».** *Complaint for Permanent Injunction, Monetary Judgment, and Other Relief. Federal Trade Commission and Utah Division of Consumer Protection v. Aylo Group Ltd. et al.* Federal Trade Commission and Utah Division of Consumer Protection. 3 September 2025.

https://www.ftc.gov/system/files/ftc_gov/pdf/AyloGroupLtd-et-al-Complaint.pdf

[77] **«Заява голови Федеральної торгової комісії Ендрю Н. Фергюсона у справі FTC і Відділу захисту прав споживачів штату Юта проти Aylo Group Ltd. та інших».** *Statement of Chairman Andrew N. Ferguson, Joined by Commissioner Melissa Holyoak and Commissioner Mark R. Meador, FTC and Utah Division of Consumer Protection v. Aylo Group Ltd. et al.* Federal Trade Commission. 3 September 2025.

https://www.ftc.gov/system/files/ftc_gov/pdf/2025.09.03-2123033-pornhub-mindgeek-ferguson-holyoak-meador-statement.pdf

[78] **«Материнська компанія Pornhub визнала отримання доходів від торгівлі людьми та погодилася на трирічний незалежний нагляд».** *Pornhub Parent Company Admits to Receiving Proceeds of Sex Trafficking and Agrees to Three-Year Monitor*. United States Attorney's Office, Eastern District of New York. 21 December 2023.

<https://www.justice.gov/usao-edny/pr/pornhub-parent-company-admits-receiving-proceeds-sex-trafficking-and-agrees-three-year>

[79] **«Друга змінена позовна заява у справі Серени Флейтес проти MindGeek S.A.R.L. та інших».** *Second Amended Complaint. Serena Fleites v. MindGeek S.A.R.L. et al.* United States District Court for the Central District of California. Case No. 2:21-cv-04920-WLH-ADS. Filed 23 May 2024. Особливо пункти 113–121 і 136–143, сторінки 40–50. <https://www.courthousenews.com/wp-content/uploads/2025/03/fleites-vs-mindgeek-sac.pdf>

[80] **«Звіт Спеціального представника та координатора ОБСЄ з протидії торгівлі людьми за 2022 рік».** *Report of the OSCE Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings*. Organization for Security and Co-operation in Europe. SEC.GAL/121/22. 12 October 2022. С. 1–2.

<https://www.osce.org/sites/default/files/f/documents/7/9/530980.pdf>

[81] **«Захист жінок і дітей від торгівлі людьми в умовах гуманітарної кризи в Україні»**

Protection of Women and Children from Trafficking in Human Beings in the Context of the Humanitarian Crisis in Ukraine. Office of the OSCE Special Representative and Co-ordinator for Combating Trafficking in Human Beings. Concept Note. 6 October 2022. С. 2.

<https://cthb.osce.org/sites/default/files/f/documents/4/c/527994.pdf>